Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2026–2027

37 060 V **Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het jaar 2026 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2 **MEMORIE VAN TOELICHTING**

INHOUDSOPGAVE

A.	**ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL**		**3**
B.	**BEGROTINGSTOELICHTING**		**4**
	1	**Leeswijzer**	**4**
	2	**Wijzigingen in de omvang van de HGIS**	**5**
	3	**Beleid**	**8**
	3.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	8
	4	**Beleidsartikelen**	**10**
	4.1	Artikel 1 - Versterkte internationale rechtsorde	10
	4.2	Artikel 2: Veiligheid en Stabiliteit	12
	4.3	Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking	15
	4.4	Artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden	18
	5	**Niet-beleidsartikelen**	**20**
	5.1	Artikel 5: Geheim	20
	5.2	Artikel 6: Nog onverdeeld	21
	5.3	Artikel 7: Apparaat	22

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2026 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Buitenlandse Zaken;

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Buitenlandse Zaken,

T.B.W. Berendsen

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De voorliggende tweede suppletoire begroting bevat de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de Suppletoire Begroting September 2026 van hoofdstuk V van de begroting van het Rijk.

In onderdeel 2 wordt een toelichting gegeven op de wijzigingen die zijn opgetreden binnen het totaal van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS).

In onderdeel 3 worden de belangrijkste mutaties op de begroting van Buitenlandse Zaken toegelicht.

Onderdeel 4 bevat per beleidsartikel een tabel budgettaire gevolgen van beleid. Na deze tabellen wordt een toelichting op de mutaties gegeven. Hierbij worden per artikel de mutaties die groter of gelijk zijn aan de onder grenzen in onderstaande staffel conform de Rijksbegrotingsvoorschriften toegelicht. De wijzigingen van de verplichtingen worden alleen toegelicht wanneer ze groter zijn dan 10% ten opzichte van de vorige stand op artikel niveau.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

In onderdeel 5 staan de tabellen van de niet-beleidsmatige artikelen.

2 Wijzigingen in de omvang van de HGIS

In deze paragraaf wordt beschreven welke wijzigingen zijn opgetreden in de omvang van de HGIS. De HGIS standen zijn inclusief EU- en asieltoerekening. In de volgende tabellen worden de mutaties en de standen nader toegelicht:

1. De 1e suppletoire begroting 2026 en de suppletoire begroting september 2026;
2. De suppletoire begroting september 2026 en de 2e suppletoire begroting 2026.

Omdat onderstaande tabellen de wijzigingen in miljoenen euro weergeven kunnen er afrondingsverschillen ontstaan.

Mutaties tussen VJN en SBS 2026

Tabel 2 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf 1e suppletoire begroting 2026 tot september suppletoire begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand uitgaven 1e suppletoire begroting 2026	7.548	6.082	1.466
Totaal mutaties 1e suppletoire begroting 2026 - september suppletoire begroting 2026	300	329	– 29
Stand uitgaven bij september suppletoire begroting 2026	7.848	6.411	1.437

De per saldo opwaartse bijstelling in 2026 van de HGIS tussen de 1e suppletoire begroting (voorjaarsnota 2026) en de suppletoire begroting september 2026 bedraagt EUR 300 miljoen, waarvan EUR 329 miljoen ODA en EUR -29 miljoen non-ODA.

Tabel 3 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf 1e suppletoire begroting 2026 tot september suppletorie begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)

Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
1. Nota van Wijziging HGIS	294	329	– 35
2. Saldo overboekingen van en naar de HGIS	2	1	1
3. Kasschuif huisvesting (MJP)	6	0	6
4. Kasschuif Partners for Water programma (IenW)	2	0	2
5. Amendement BZ begroting	3	0	3
Totaal	300	329	– 29

Toelichting uitgaven

Het uitgavenkader van de HGIS stijgt per saldo met EUR 300 miljoen ten opzichte van de stand bij de eerste suppletoire begroting 2026. Dit kent de volgende oorzaken:

1. Naar aanleiding van de gemaakte afspraken aangaande de BHO begroting 2026, wordt omvang van de HGIS in 2026 per saldo met EUR 294 miljoen verhoogd. Het ODA-budget stijgt met EUR 329 miljoen en het non-ODA budget daalt met EUR 35 miljoen als gevolg van kasschuiven.
2. De mutatie is van EUR 2 miljoen is het per saldo effect van diverse kleinere overboekingen van en naar de HGIS.
3. Het non-ODA budget stijgt in 2026 met EUR 6 miljoen als gevolg van een kasschuif van het budget voor huisvesting (MJP).
4. Het non-ODA budget stijgt in 2026 met EUR 2 miljoen als gevolg van een kasschuif van het budget voor Partners for Water (IenW).

5. Door een amendement op de BZ-begroting, stijgt het non-ODA budget met EUR 3 miljoen. Dit is de verwerking van het amendement Dassen en Piri voor het schuiven van de gereserveerde MATRA-middelen van 2029 naar 2026.

Tabel 4 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf 1e suppletoire begroting 2026 tot september suppletoire begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)			
Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand ontvangsten VJN 2026	384	31	353
Totaal mutaties	0	0	0
Stand ontvangsten SBS 2026	384	31	353

Tussen de 1e suppletoire begroting 2026 en de september suppletoire begroting 2026 zijn de ontvangsten binnen de HGIS niet gewijzigd. Daarom blijven de totale ontvangsten geraamd op EUR 384 miljoen.

Mutaties SBS en NJN 2026

Ten tweede worden de wijzigingen in de HGIS tussen de september suppletoire begroting 2026 en de 2e suppletoire begroting 2026 toegelicht.

Tabel 5 Wijzigingen in HGIS uitgaven vanaf september suppletoire begroting 2026 tot 2e suppletoire begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)			
Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand uitgaven bij suppletoire begroting september 2026	7.848	6.411	1.437
Totaal mutaties suppletoire begroting september 2026 - 2e suppletoire begroting 2026	40	40	0
Stand uitgaven bij 2e suppletoire begroting september 2026	**7.888**	**6.451**	**1.437**

De HGIS-uitgaven zijn opwaarts bijgesteld tussen de suppletoire begroting september 2026 en de 2e suppletoire begroting 2026. Het betreft een opwaartse bijstelling van EUR 40 miljoen.

Toelichting uitgaven

Tabel 6 Oorzaken uitgavenmutaties HGIS vanaf suppletoire begroting september 2026 tot tweede suppletorie begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)			
Uitgaven	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
UESF Kamerbrief Belastingplan	40	40	0
Overige mutaties	0	0	40
Totaal	40	40	40

Het uitgavenkader van de HGIS stijgt per saldo met EUR 40 miljoen ten opzichte van de stand bij de SBS 2026. Dit komt door de Nota van Wijziging op de BHOS-ontwerpbegroting 2027. Deze stijging op artikel 5.3 zorgt ervoor dat de voorgenomen bijdrage aan de Ukraine Energy Support Fund (UESF) versneld kan worden betaald in 2026.

Toelichting ontvangsten

Tabel 7 Wijzigingen in HGIS ontvangsten vanaf september suppletoire begroting 2026 tot 2e suppletoire begroting 2026 (bedragen x EUR 1 miljoen)			
Ontvangsten	Totaal	w.v. ODA	w.v. non-ODA
Stand ontvangsten SBS 2026	384	31	353
Totaal mutaties suppletoire begroting september 2026 - 2e suppletoire begroting 2026	7	0	7
Stand ontvangsten NJN 2026	**391**	**31**	**360**

De ontvangsten komen uit op EUR 391 miljoen, waarvan EUR 31 miljoen ODA en EUR 360 miljoen non-ODA.

De ontvangsten stijgen per saldo met EUR 7 miljoen, het betreft een volledige stijging op de non-ODA-ontvangsten. Dit komt met name door hogere ontvangsten voor doorbelaste loonkosten van lokaal personeel in dienst van vakdepartementen. Deze meer-ontvangsten zijn gedesaldeerd op de uitgaven van apparaat.

3 Beleid

3.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 8 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2026
Vastgestelde begroting 2026		**16.647.656**
Stand 1e suppletoire begroting 2026		**17.130.581**
Stand suppletoire begroting september 2026		**17.019.254**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) VN-contributie	1.1	– 7.750
2) Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband	2.4	– 9.973
3) BNI-afdrachten	3.1	– 168.331
4) Invoerrechten	3.6	163.478
5) Consulaire systemen voor vreemdelingen	4.2	3.241
6) Externe inhuur	7.1.13	8.390
7) ICT	7.1.14	15.296
8) Overige mutaties		– 1.151
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**17.022.454**

Toelichting

1. In de VN-contributie van 2026 is een deel van de betaalde VN-contributie 2024 in mindering gebracht.

2. Het budget voor de bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde daalt in 2026, vooral doordat de Nederlandse bijdrage aan VN–vredesmissies lager uitvalt door verrekening van niet-bestede middelen uit voorgaande jaren. Daarnaast wordt het Stabiliteitsfonds non–ODA verlaagd, omdat de steun aan de Lebanese Armed Forces deels naar 2027 wordt verschoven en er een overboeking plaatsvindt naar de Defensiebegroting voor hun aandeel in deze steun.

3. De raming van de Nederlandse bni-afdracht aan de Europese Unie is naar beneden bijgesteld met EUR 168 miljoen. In de Nederlandse raming werd rekening gehouden met een marge van EUR 2,7 miljard op EU-niveau. Deze marge was bedoeld om mogelijke ophogingen van de betalingskredieten gedurende het jaar op te vangen. Naar verwachting zullen er geen aanvullende Europese begrotingen gepubliceerd worden dit jaar. De marge is daarom afgeboekt wat leidt tot een meevaller van EUR 168 miljoen.

4. De raming voor de invoerrechten aan de Europese Unie stijgt door TEM-nabetalingen en actualisatie van de invoerrechten.

TEM-nabetalingen: De raming voor de invoerrechten aan de Europese Unie wordt naar boven bijgesteld met EUR 1,5 miljoen. Er zijn meerdere nabetalingen voor Traditionele Eigen Middelen (TEM) aan de Europese Unie gedaan. De middelen zijn na aftrek van perceptiekostenvergoeding overgeheveld vanaf de reservering op de aanvullende post naar de BZ-begroting.

Actualisatie invoerrechten: Bij de invoerrechten treedt er gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op. Dit verschil ontstaat doordat er aan de inkomsten- en uitgavenkant van de Rijksbegroting een andere raming

wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten (TEM) om te corrigeren voor dit saldo-effect. Deze correctie leidt tot een stijging van de invoerrechten van EUR 162 miljoen.

5. Dit betreft een technische overheveling vanwege vertraagde uitrol van een nieuw visum systeem waardoor het huidige visumsysteem gelijktijdig ook langer moest worden aangehouden. Dit oude visumsysteem is inmiddels niet meer in gebruik.

6. De meeruitgaven op externe inhuur komt door meer inhuur voor het consulaire domein en specialistische functies.

7. Er zijn meeruitgaven op ICT vanwege vertragingen rondom informatiesystemen.

Tabel 9 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2026 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)		
Vastgestelde begroting 2026		4.731.716
Stand 1e suppletoire begroting 2026		**4.620.232**
Stand suppletoire begroting september 2026		**4.677.976**
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Perceptiekostenvergoeding	3.10	40.870
2) Consulaire dienstverlening aan Nederlanders	4.1	1.000
3) Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	4.2	3.750
4) Overige mutaties		6.381
Stand 2e suppletoire begroting 2026		**4.729.977**

Toelichting

1. De ontvangsten op 3.10 stijgen met 40,87 miljoen door TEM-nabetalingen en de actualisatie van de invoerrechten.

TEM-nabetalingen: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. Dit betreft circa EUR 370.000.

Actualisatie invoerrechten: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. Vanwege de stijging van de invoerrechten, nemen de verwachte ontvangsten uit de perceptiekostenvergoeding toe met EUR 40,5 miljoen.

1. De ontvangsten op subartikel 4.10 met EUR 1 miljoen hoger uit dan verwacht. Dit komt doordat er hogere ontvangsten zijn op het verstrekken van paspoorten dan verwacht.
2. De ontvangsten op subaritkel 4.20 vallen met EUR 3,75 miljoen hoger uit dan verwacht. Dit komt doordat de ontvangsten voor visa uitgifte met EUR 3 miljoen hoger waren dan verwacht en doordat er vanuit de EU een subsidie voor het BMVI (Border Management and Visa Policy Instrument) is verstrekt.

4 Beleidsartikelen

4.1 Artikel 1 - Versterkte internationale rechtsorde

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**114.660**	**1.021**	**115.681**
	Uitgaven	**128.287**	**– 8.428**	**119.859**
1.1	**Goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak**	**59.613**	**– 8.261**	**51.352**
	Subsidies (regelingen)	*1.550*	*0*	*1.550*
	Internationaal recht	1.550	0	1.550
	Opdrachten	*0*	*25*	*25*
	Internationaal recht	0	25	25
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*58.063*	*– 8.286*	*49.777*
	Verenigde Naties	40.150	– 7.750	32.400
	OESO	9.673	– 576	9.097
	Internationaal Strafhof	5.240	0	5.240
	Internationaal recht	3.000	40	3.040
1.2	**Bescherming en bevordering van mensenrechten**	**51.463**	**70**	**51.533**
	Subsidies (regelingen)	*18.681*	*2.386*	*21.067*
	Mensenrechtenfonds	18.681	2.386	21.067
	Opdrachten	*0*	*365*	*365*
	Mensenrechtenfonds	0	365	365
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*32.782*	*– 2.681*	*30.101*
	Mensenrechtenfonds	25.282	– 2.681	22.601
	Mensenrechten multilateraal	7.500	0	7.500
1.3	**Gastandbeleid internationale organisaties**	**17.211**	**– 237**	**16.974**
	Subsidies (regelingen)	*15.276*	*– 139*	*15.137*
	Carnegiestichting	7.316	0	7.316
	Vredespaleis	7.960	– 139	7.821
	Leningen	*0*	*627*	*627*
	Internationaal Strafhof	0	627	627
	Opdrachten	*0*	*178*	*178*
	Nederland Gastland	0	178	178
	Bijdrage aan agentschappen	*0*	*117*	*117*
	Nederland Gastland	0	117	117
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.935*	*– 1.020*	*915*
	Internationaal Strafhof	725	– 725	0
	Nederland Gastland	1.210	– 295	915
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting

Verplichtingen

Geen toelichting.

Uitgaven
De uitgaven voor 2026 op artikel 1 Versterkte internationale rechtsorde zijn voor 98% verplicht (peildatum 1 december 2026).

Artikelonderdeel 1.1
De bijdrage aan goed functionerende internationale instellingen met een breed draagvlak valt in 2026 met ongeveer EUR 8,2 miljoen lager uit dan geraamd. Dit komt onder andere door verrekening van niet-bestede middelen uit voorgaande jaren bij de bijdrage aan VN-vredesmissies

4.2 Artikel 2: Veiligheid en Stabiliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Veiligheid en Stabiliteit (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**250.525**	**– 1.272**	**249.253**
	Uitgaven	**286.056**	**– 7.282**	**278.774**
2.1	**Goede internationale samenwerking ter bevordering van de eigen en bondgenootschappelijke veiligheid**	**32.657**	**2.211**	**34.868**
	Subsidies (regelingen)	*7.600*	*– 465*	*7.135*
	Atlantische Commissie	874	0	874
	Veiligheidsfonds	6.726	– 465	6.261
	Opdrachten	*11*	*2.251*	*2.262*
	NAVO-top Nederland 2025	0	1.301	1.301
	Veiligheidsfonds	11	950	961
	Bijdrage aan agentschappen	*0*	*400*	*400*
	Veiligheidsfonds	0	400	400
	Bijdrage aan ZBO's/RWT's	*0*	*132*	*132*
	Veiligheidsfonds	0	132	132
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*25.046*	*– 507*	*24.539*
	NAVO	18.500	0	18.500
	WEU	845	0	845
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	160	– 100	60
	Veiligheidsfonds	5.541	– 407	5.134
	Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	*0*	*400*	*400*
	Veiligheidsfonds	0	400	400
2.2	**Bestrijding internationale criminaliteit en terrorisme**	**1.054**	**55**	**1.109**
	Subsidies (regelingen)	*884*	*55*	*939*
	Anti-terrorisme instituut	161	0	161
	Contra-terrorisme	250	– 45	205
	Cyber security	473	0	473
	Global Forum on Cyber Expertise	0	100	100
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*170*	*0*	*170*
	Contra-terrorisme	170	0	170
2.3	**Wapenbeheersing**	**11.699**	**0**	**11.699**
	Opdrachten	*547*	*0*	*547*
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	547	0	547
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*11.152*	*0*	*11.152*
	IAEA	7.592	0	7.592
	OPCW en andere ontwapeningsorganisaties	1.560	0	1.560
	CTBTO	2.000	0	2.000
2.4	**Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband**	**141.832**	**– 9.973**	**131.859**
	Subsidies (regelingen)	*40.159*	*– 478*	*39.681*
	Nederland Helsinki Comité	28	– 28	0
	Stabiliteitsfonds	35.306	– 300	35.006
	Training buitenlandse diplomaten	3.325	0	3.325
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	1.500	– 150	1.350
	Opdrachten	*1.000*	*– 520*	*480*
	Makandra	1.000	– 520	480

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Bijdrage aan agentschappen	*0*	*150*	*150*
	Makandra	0	150	150
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*100.673*	*– 9.125*	*91.548*
	OVSE	5.883	0	5.883
	Stabiliteitsfonds	34.217	– 5.115	29.102
	VN-contributie voor crisisbeheersingsoperaties	60.267	– 4.043	56.224
	Tegengaan internationale georganiseerde criminaliteit	306	33	339
	Nog te verdelen	*0*	*0*	*0*
	Nog te verdelen	0	0	0
2.5	**Bevordering van transitie in prioritaire gebieden**	**30.264**	**425**	**30.689**
	Subsidies (regelingen)	*19.771*	*1.748*	*21.519*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	13.842	– 496	13.346
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	5.929	2.244	8.173
	Opdrachten	*3.199*	*– 482*	*2.717*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	3.199	– 581	2.618
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	0	99	99
	Bijdrage aan agentschappen	*1.054*	*4*	*1.058*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	700	4	704
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	354	0	354
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*6.240*	*– 845*	*5.395*
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen Shiraka	6.085	– 1.667	4.418
	Nederlands Fonds voor Regionale Partnerschappen MATRA	155	822	977
2.6	**Oekraine (V)**	**68.550**	**0**	**68.550**
	Subsidies (regelingen)	*7.425*	*– 718*	*6.707*
	Nederland gastlandzaken t.b.v. Oekraine	500	– 468	32
	Accountability Oekraïne	925	0	925
	Humanitaire ontmijning	5.000	– 250	4.750
	Bescherming en herstel van cultureel erfgoed	1.000	0	1.000
	Bijdrage aan agentschappen	*0*	*151*	*151*
	Nederland gastlandzaken t.b.v. Oekraine	0	151	151
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*61.125*	*567*	*61.692*
	Accountability Oekraine	12.875	0	12.875
	Humanitaire ontmijning	10.000	250	10.250
	NAVO Ukraine Comprehensive Assistance Package (UCAP) TF	25.000	0	25.000
	Versterken cyberweerbaarheid Oekraïne	10.000	0	10.000
	Democratie en rechtstaat	2.250	0	2.250
	Nederland gastlandzaken t.b.v. Oekraine	0	317	317
	Bescherming en herstel van cultureel erfgoed	1.000	0	1.000
	Nog te verdelen	*0*	*0*	*0*
	Ontvangsten	**1.000**	**0**	**1.000**

Toelichting

Verplichtingen

De uitgaven op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit bedragen in 2026 EUR 250 miljoen. Daarvan is circa 98% juridisch verplicht (peildatum 1 december 2026). Het verplichtingenpercentage is grotendeels het gevolg van meerjarige afspraken met internationale organisaties en bestaande subsidie- en programmaverplichtingen op het terrein van veiligheid en stabiliteit.

Uitgaven

De uitgaven op artikel 2 Veiligheid en stabiliteit dalen in 2026 met EUR 7,3 miljoen ten opzichte van de stand van de september suppletoire begroting 2026.

Artikelonderdeel 2.4

Het budget voor artikelonderdeel «bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde» daalt in 2026. Hiervoor zijn drie hoofdredenen:

– VN–vredesmissies (VN–contributie voor crisisbeheersingsoperaties): de Nederlandse bijdrage in 2026 aan VN–vredesmissies valt lager uit dan eerder geraamd. Dit komt doordat niet–bestede middelen uit voorgaande jaren worden verrekend, waardoor de storting in 2026 naar beneden wordt bijgesteld.
– Stabiliteitsfonds (non–ODA): het budget voor het Stabiliteitsfonds non–ODA wordt verlaagd, omdat de steun aan de Lebanese Armed Forces slechts gedeeltelijk in 2026 wordt uitgevoerd. Het resterende deel van deze ondersteuning wordt verschoven naar 2027.
– Overboeking naar Defensie: daarnaast vindt er een overboeking van EUR 1,0 miljoen van het Stabiliteitsfonds naar de begroting van Defensie, voor het aandeel van Defensie in de steun aan de Lebanese Armed Forces.

Ontvangsten

De ontvangsten op artikel 2 blijven ongewijzigd in 2026 ten opzichte van de stand van de september suppletoire begroting 2026. Daarom is geen nadere toelichting nodig.

4.3 Artikel 3: Effectieve Europese samenwerking

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3 Effectieve Europese samenwerking (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**15.083.616**	**– 6.106**	**15.077.510**
	Uitgaven	**15.401.137**	**– 6.106**	**15.395.031**
3.1	**Afdrachten aan de Europese Unie**	**9.329.634**	**– 168.331**	**9.161.303**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*9.329.634*	*– 168.331*	*9.161.303*
	BNI-afdrachten	7.515.563	– 168.331	7.347.232
	BTW-afdrachten	1.578.190	0	1.578.190
	Plastic-grondslag	235.881	0	235.881
3.2	**Europees Ontwikkelingsfonds**	**33.500**	**0**	**33.500**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*33.500*	*0*	*33.500*
	Europees Ontwikkelingsfonds	33.500	0	33.500
3.3	**Een hechtere Europese waardengemeenschap**	**24.184**	**– 975**	**23.209**
	Opdrachten	*200*	*0*	*200*
	Raad van Europa	200	0	200
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*23.984*	*– 975*	*23.009*
	Raad van Europa	16.723	– 975	15.748
	Kapitaalaanvullingen bij regionale ontwikkelingsbank	7.261	0	7.261
3.4	**Versterkte Nederlandse positie in de Unie**	**7.213**	**– 278**	**6.935**
	Subsidies (regelingen)	*348*	*0*	*348*
	EIPA	348	0	348
	Opdrachten	*1.815*	*– 450*	*1.365*
	Europa College beurzenprogramma	380	0	380
	EU-sanctiebeleid	1.435	– 450	985
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*5.050*	*172*	*5.222*
	Benelux bijdrage	5.050	172	5.222
3.5	**Europese Vredesfaciliteit**	**320.991**	**0**	**320.991**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*320.991*	*0*	*320.991*
	Europese Vredesfaciliteit	320.991	0	320.991
3.6	**Invoerrechten aan de Europese Unie**	**5.685.615**	**163.478**	**5.849.093**
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*5.685.615*	*163.478*	*5.849.093*
	Invoerrechten	5.685.615	163.478	5.849.093
	Ontvangsten	**4.345.291**	**41.051**	**4.386.342**

Tabel 13 Extracomptabel overzicht van de mutaties nationale afdrachten, invoerrechten, ontvangsten EU en vertragingsrente (bedragen x € 1.000)

Begroting	Art.	Nederland	Stand suppletoire begroting september 2026	Mutaties 2e suppletoire begroting 2026	Stand 2e suppletoire begroting 2026
V (BZ)	3.1	**Nationale afdrachten**	**9 329 634**	**– 168 331**	**9 161 303**
		Bni-afdracht	7 515 563	– 168 331	7 347 232
		Btw-afdracht	1 578 190	0	1 578 190
		Plastic	235 881	0	235 881
V (BZ)	3.6	**Invoerrechten**	**5 685 615**	**163 478**	**5 849 093**
V (BZ)	3.10	**Ontvangsten EU**	**1 421 495**	**40 870**	**1 462 365**
		Perceptiekostenvergoeding	1 421 351	40 870	1 462 221
		Overige ontvangsten EU	144	0	144
IX (FIN)	9.44.2	**Vertragingsrente**	**6 648**	**373**	**7 021**
Totaal			**13 600 402**	**– 45 350**	**13 555 052**

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget voor artikel 3 Effectieve Europese Samenwerking neemt af. De mutaties op de verplichtingen houden verband met de mutaties zoals onder de uitgaven toegelicht.

Uitgaven

De uitgaven voor 2026 op artikel 3 Effectieve Europese samenwerking zijn voor 99% juridisch verplicht (peildatum 1 december 2026).

Artikelonderdeel 3.1

De raming van de Nederlandse bni-afdracht aan de Europese Unie is naar beneden bijgesteld met EUR 168 miljoen. In de Nederlandse raming werd rekening gehouden met een marge van EUR 2,7 miljard op EU-niveau. Deze marge was bedoeld om mogelijke ophogingen van de betalingskredieten gedurende het jaar op te vangen. Naar verwachting zullen er geen aanvullende Europese begrotingen gepubliceerd worden dit jaar. De marge is daarom afgeboekt wat leidt tot een meevaller van EUR 168 miljoen.

Artikelonderdeel 3.6

TEM-nabetalingen: De raming voor de invoerrechten aan de Europese Unie wordt naar boven bijgesteld met EUR 1,5 miljoen. Er zijn meerdere nabetalingen voor Traditionele Eigen Middelen (TEM) aan de Europese Unie gedaan. De middelen zijn na aftrek van perceptiekostenvergoeding overgeheveld vanaf de reservering op de aanvullende post naar de BZ-begroting.

Actualisatie invoerrechten: Bij de invoerrechten treedt er gedurende het jaar onbedoeld een saldo-effect op. Dit verschil ontstaat doordat er aan de inkomsten- en uitgavenkant van de Rijksbegroting een andere raming wordt gebruikt, respectievelijk de raming van het ministerie van Financiën en de raming van de Europese Commissie. Er wordt drie keer per jaar een actualisatie geboekt op de invoerrechten (TEM) om te corrigeren voor dit saldo-effect. Deze correctie leidt tot een stijging van de invoerrechten van EUR 162 miljoen.

Ontvangsten

TEM-nabetalingen: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. Dit betreft circa EUR 370.000.

Actualisatie invoerrechten: Nederland ontvangt 25 procent van de bruto af te dragen invoerrechten (TEM) als perceptiekostenvergoeding. Vanwege de stijging van de invoerrechten, nemen de verwachte ontvangsten uit de perceptiekostenvergoeding toe met EUR 40,5 miljoen.

4.4 Artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 14 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**74.429**	**24.823**	**99.252**
	Uitgaven	**73.916**	**836**	**74.752**
4.1	**Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland**	**15.791**	**2.000**	**17.791**
	Subsidies (regelingen)	*1.560*	*0*	*1.560*
	Gedetineerdenbegeleiding	1.560	0	1.560
	Inkomensoverdrachten	*540*	*0*	*540*
	Gedetineerdenbegeleiding	540	0	540
	Opdrachten	*13.691*	*2.000*	*15.691*
	Consulaire bijstand	5.384	– 2.000	3.384
	Reisdocumenten en verkiezingen	5.173	1.000	6.173
	Consulaire opleidingen	400	0	400
	Consulaire informatiesystemen	2.734	3.000	5.734
4.2	**Samen met (keten)partners het personenverkeer reguleren**	**13.218**	**3.241**	**16.459**
	Opdrachten	*11.518*	*3.179*	*14.697*
	Ambtsberichtenonderzoek	150	0	150
	Visumverlening	2.858	0	2.858
	Legalisatie en verificatie	80	0	80
	Consulaire informatiesystemen	8.430	3.179	11.609
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.700*	*62*	*1.762*
	Bijdragen asiel en migratie	1.700	62	1.762
4.3	**Grotere buitenlandse bekendheid met de Nederlandse cultuur**	**6.785**	**150**	**6.935**
	Subsidies (regelingen)	*3.620*	*– 254*	*3.366*
	Internationaal cultuurbeleid	3.620	– 254	3.366
	Opdrachten	*0*	*166*	*166*
	Internationaal cultuurbeleid	0	166	166
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*3.165*	*238*	*3.403*
	Internationaal cultuurbeleid	3.165	238	3.403
4.4	**Uitdragen Nederlandse waarden en belangen**	**38.122**	**– 4.555**	**33.567**
	Subsidies (regelingen)	*16.879*	*– 613*	*16.266*
	Instituut Clingendael	1.200	0	1.200
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	2.874	– 100	2.774
	Internationale manifestaties en diverse bijdragen	71	0	71
	Publieksdiplomatie	2.240	– 428	1.812
	Onderzoeksprogramma	100	– 85	15
	Academische Leerstoel Anton de Kom	280	0	280
	Opvolging excuses Slavernijverleden	10.114	0	10.114
	Opdrachten	*13.105*	*1.150*	*14.255*
	Adviesraad Internationale Vraagstukken	743	0	743
	Instituut Clingendael	3.581	170	3.751
	Bezoeken VIPS en uitgaven CD en Internationale organisaties	1.000	– 200	800
	Algemene voorlichting	2.783	– 663	2.120

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Koninklijk Huis - inkomende en uitgaande bezoeken, officiële ontvangsten	2.500	500	3.000
	Onderzoeksprogramma	1.761	1.343	3.104
	Kennisplatform Oost-Europa	737	0	737
	Bijdrage aan agentschappen	*1.400*	*100*	*1.500*
	Verkeersnotificaties	400	0	400
	Opvolging excuses Slavernijverleden	1.000	0	1.000
	Programma Ondersteuning Buitenlands Beleid	0	100	100
	Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	*1.738*	*– 192*	*1.546*
	Europese bewustwording	250	– 250	0
	Publieksdiplomatie	1.488	58	1.546
	Nog te verdelen	*5.000*	*– 5.000*	*0*
	Nog te verdelen	5.000	– 5.000	0
	Ontvangsten	**91.614**	**4.750**	**96.364**

Tabel 15 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Ontvangsten	**91.614**	**4.750**	**96.364**
4.10	**Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland**	**19.500**	**1.000**	**20.500**
	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	*19.500*	*1.000*	*20.500*
	Consulaire dienstverlening Nederlanders in het buitenland	19.500	1.000	20.500
4.20	**Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen**	**71.914**	**3.750**	**75.664**
	Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	*71.914*	*3.750*	*75.664*
	Consulaire dienstverlening aan vreemdelingen	71.914	3.750	75.664
4.41	**Ontvangsten verkeersnotificaties**	**200**	**0**	**200**
	Ontvangsten verkeersnotificaties	*200*	*0*	*200*
	Ontvangsten verkeersnotificaties	200	0	200

Toelichting

Verplichtingen

De uitgaven voor 2026 op artikel 4 Consulaire dienstverlening en uitdragen Nederlandse waarden zijn voor 94% juridisch verplicht (peildatum 1 december 2026). Het verplichtingenbudget van artikel 4 stijgt in 2026 met EUR 24,8 miljoen ten opzichte van de suppletoire begroting september 2026. Circa EUR 20 miljoen hiervan is voor het aangaan van de verplichtingen behorende bij de opvolging voor de excuses van het slavernijverleden. Verder zijn het diverse kleine mutaties.

Uitgaven

Door technische wijzigingen zijn er een aantal overhevelingen binnen de artikelonderdelen.

Ontvangsten

De ontvangsten op subartikel 4.10 en 4.20 vallen met respectievelijk EUR 1 en EUR 3,75 miljoen hoger uit dan verwacht. Dit komt doordat er meer paspoorten en visa verstrekt zijn.

5 Niet-beleidsartikelen

5.1 Artikel 5: Geheim

Tabel 16 Budgettaire gevolgen artikel 5 Geheim (Bedragen x €1000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	0	0	0
	Uitgaven	**0**	**0**	**0**
5.10	**Ontvangsten**	**0**	**0**	**0**

Toelichting
Geen toelichting.

5.2 Artikel 6: Nog onverdeeld

Tabel 17 Budgettaire gevolgen artikel 6 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)				
		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**3.233**	**– 3.233**	**0**
	Uitgaven	**3.233**	**– 3.233**	**0**
6.1	**Nog onverdeeld (HGIS)**	**3.233**	**– 3.233**	**0**
	Nog onverdeeld (HGIS)	**3.233**	**– 3.233**	**0**
	Nog onverdeeld (HGIS)	3.233	– 3.233	0
	Ontvangsten	**0**	**0**	**0**

Toelichting
Nog niet gealloceerd budget binnen het non-ODA deel van de HGIS staat begroot op artikel 6.1 van de BZ-begroting. Dit budget is met name bedoeld voor het uitkeren van loon- en prijsbijstelling en het bekostigen van incidentele initiatieven binnen het non-ODA deel van de HGIS. Dit budget wordt bij de 2e suppletoire begroting met EUR 3,2 miljoen neerwaarts bijgesteld. Dit bedrag wordt ingezet voor meeruitgaven op het apparaatsbudget.

5.3 Artikel 7: Apparaat

Tabel 18 Apparaatsuitgaven (Bedragen x € 1.000)				
		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art.	**Verplichtingen**	**1.126.625**	**35.637**	**1.162.262**
	Uitgaven	**1.126.625**	**27.413**	**1.154.038**
7.1	**Apparaat**	**1.126.625**	**27.413**	**1.154.038**
	Personele uitgaven	*769.517*	*17.101*	*786.618*
	Eigen personeel	614.289	– 3.349	610.940
	Inhuur externen	63.730	8.868	72.598
	Overige personele uitgaven	91.498	11.582	103.080
	Materiële uitgaven	*357.108*	*10.312*	*367.420*
	ICT	68.146	15.107	83.253
	Bijdrage aan SSO's	78.243	– 6.739	71.504
	Overige materiële uitgaven	210.719	1.944	212.663
	Ontvangsten	**240.071**	**6.200**	**246.271**

Toelichting
Verplichtingen

De verplichtingen stijgen als gevolg van de genoemde meeruitgaven op de uitgaven.

Uitgaven

De uitgaven op apparaat stijgen met EUR 27,4 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door meeruitgaven op externe inhuur (EUR 8,9 miljoen) voor het consulaire domein en specialistische functies en meeruitgaven door vertragingen rondom informatiesystemen (EUR 15,1 miljoen). Verder vindt er een technische mutatie plaats van EUR 9 miljoen van Eigen personeel naar Overige personele uitgaven zodat we overige vergoedingen personeel conform de rijkbegrotingsvoorschriften begroten.